

APSA

สวทช. NSTDA

รายงานสรุป

การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการโรคพืชตระกูลแตง

วันพฤหัสบดีที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2565

ห้องศรีจันทร์บอลรูม ชั้น 4 โรงแรมเจริญธานี อ.เมือง จ.ขอนแก่น

โดยความร่วมมือของ

สมาคมเมล็ดพันธุ์พืชภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APSA), สมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย (THASTA),
กรมวิชาการเกษตร (DOA), สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (NSTDA)
และมหาวิทยาลัยขอนแก่น (KKU)

กำหนดการ

ภาคเช้า

8.00 น. – 9.00 น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมงาน
9.00 น. – 9.05 น.	กล่าวเปิดงาน โดย ดร. บุญยนาถ นาถวงษ์ นายกสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย
9.05 น. – 9.10 น.	ถ่ายรูปกลุ่มร่วมกัน
9.10 น. – 9.40 น.	ระบบ Systems Approach และข้อกำหนดเรื่องสุขอนามัยพืชในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก Mr. Osman Mewett ผู้อำนวยการบริหาร สมาพันธ์เมล็ดพันธุ์แห่งออสเตรเลีย (Australian Seed federation) ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom
9.40 น. – 10.10 น.	การตรวจและออกใบรับรองสุขอนามัยพืชเพื่อการส่งออกเมล็ดพันธุ์ วิทยากร: คุณชลธิชา รักใคร่ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยการกักกันพืช กรมวิชาการเกษตร
10.10 น. – 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 น. – 11.15 น.	ภาพรวมของโรคพืชตระกูลแตงและการจัดการดูแลในแปลงผลิต วิทยากร: รศ.ดร. เพชรรัตน์ ธรรมเบญจผล อาจารย์สาขาชีววิทยาและโรคพืชวิทยา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
11.15 น. – 11.45 น.	เทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัยเชื้อก่อโรคในพืชตระกูลแตงโดยใช้ Immuno-chromatographic strip test (เน้นการใช้ทดสอบในแปลงผลิต) วิทยากร: ดร.อรวรรณ หิมานันโต ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
11.45 น. – 12.25 น.	โปรแกรมแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการโรคในแปลงผลิต: กรณีศึกษาจากบริษัท เมล็ดพันธุ์ วิทยากร: คุณพิชยรินทร์ ธนะสมบูรณ์ บริษัท อัดมีส์ เอ็นเตอร์ไพรเซส
12.25 น. – 13.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

APSA

สมาคม
NSTDA

ภาคบ่าย

- 13.30 น. – 14.00 น. ระบบน้ำหยดและผลกระทบเกี่ยวกับการจัดการโรคพืช
วิทยากร: คุณวชิรพันธุ์ พงษ์สละ Agronomist บริษัท Netafim
- 14.00 น. – 14.30 น. วิธีการพ่นสารกำจัดแมลง วิทยากร: คุณมณฑล ต้นตสุทธิกุล Crop Protection
Field Biology Manager บริษัท Syngenta
- 14.30 น. – 15.00 น. วิธีการประเมินความเสี่ยงของโรคพืชตระกูลแตงในแปลงผลิต
วิทยากร: คุณณดา สีหะวงษ์ บริษัท Bayer CropScience
- 15.00 น. – 15.20 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.20 น. – 16.00 น. การอบรมเชิงปฏิบัติการ / แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการประเมินความเสี่ยง
ของโรคพืชตระกูลแตงในแปลงผลิต
วิทยากร: คุณประยูร หล้าสุดตา ผู้เชี่ยวชาญการผลิตเมล็ดพันธุ์ – เอเชีย
บริษัท Hazera Seeds
- 16.00 น. – 16:15 น. สรุปกิจกรรมและกล่าวปิดงาน
โดย ดร. บุญญานาถ นาถวงษ์ นายกสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย

วัตถุประสงค์และความเป็นมา

การจัดการโรคพืชและศัตรูพืชโดยเฉพาะโรคที่ถ่ายทอดทางเมล็ดพันธุ์ เป็นเป้าหมายประการหนึ่งที่ APSA ให้ความสำคัญและดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยผลักดันโครงการความร่วมมือต่างๆ ในระดับภูมิภาคเพื่อแบ่งปันข้อมูลของโรคที่ถ่ายทอดทางเมล็ดพันธุ์ โรคอุบัติใหม่ และข้อกำหนดต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจในมาตรฐานสากลด้านสุขอนามัยพืชระหว่างประเทศ รวมถึงการเป็นสื่อกลางความร่วมมือในการสร้างฐานข้อมูลโรคศัตรูพืชและการวิเคราะห์ศัตรูพืชระหว่างประเทศ ในส่วนของประเทศไทยเองนั้น APSA ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยมาตรการกำจัดและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัส ToBRFV ในมะเขือเทศและพริก เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากกรมวิชาการเกษตรและสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) เป็นวิทยากร และตัวแทนจากบริษัทเมล็ดพันธุ์เข้าร่วมสัมมนามากกว่า 100 คน นับว่าเป็นงานที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในกฎระเบียบ มาตรการกำจัดและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพืชดังกล่าวให้แก่ตัวแทนผู้ประกอบการจากภาคเอกชนในประเทศไทย

เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสูงสุด ในปี พ.ศ. 2565 นี้ APSA จึงดำเนินงานเพื่อจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในหัวข้อ “การจัดการโรคในกลุ่มพืชตระกูลแตง (Cucurbits Disease Management Workshop)” ซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยและภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการแปลงเพื่อป้องกันศัตรูพืชที่ถ่ายทอดทางเมล็ดพันธุ์ในพืชตระกูลแตง มีรูปแบบการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบพบหน้า (physical workshop) เพื่อการแบ่งปันข้อมูลระหว่าง

นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและตัวแทนจากบริษัทเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย โดย APSA ได้ดำเนินการร่วมกับสมาคมการค้าเมล็ดพันธุ์ไทย (THASTA) กรมวิชาการเกษตร สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช) และคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ณ โรงแรมเจริญธานี อ. เมือง จ. ขอนแก่น

ผู้เข้าร่วมงาน

จำนวนผู้ลงทะเบียนล่วงหน้าผ่านลิงค์ลงทะเบียนของสมาคมเมล็ดพันธุ์พืชภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APSA)ทั้งสิ้น 200 คน ทั้งนี้ ผู้มาร่วมงานจริงมีจำนวน 158 คน จากบริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทยและเกษตรกรรายย่อยรวม 20 บริษัท

วิทยากรและหัวข้อการบรรยาย

ผู้จัดงานได้รับความร่วมมืออย่างดีทั้งจากหน่วยงานรัฐบาลและภาคเอกชน ในการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญร่วมเป็นวิทยากรเพื่อแบ่งปันความรู้ เทคโนโลยี และการจัดการแปลงเพื่อป้องกันศัตรูพืชที่ถ่ายทอดทางเมล็ดพันธุ์ในพืชตระกูลแตง รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ในภาคธุรกิจเมล็ดพันธุ์ในประเทศไทย โดยผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญและร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป และเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการจัดงาน

วิทยากรที่ร่วมบรรยายในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการโรคพืชตระกูลแตงครั้งนี้ ได้แก่

Mr. Osman Mewett

สมาพันธ์เมล็ดพันธุ์แห่งออสเตรเลีย (Australian Seed federation) ร่วมบรรยาย (ภาษาอังกฤษ) ในหัวข้อระบบ Systems Approach และข้อกำหนดเรื่องสุขอนามัยพืชในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ผ่าน Application zoom

คุณชลธิชา รักไคร่

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ร่วมบรรยายในหัวข้อ การตรวจและออกใบรับรองสุขอนามัยพืช เพื่อการส่งออกเมล็ดพันธุ์ (Phytosanitary certificate, import conditions for cucurbits and Pest Risk Analysis)

รศ.ดร. เพชรรัตน์ ธรรมเบญจผล

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ร่วมบรรยายในหัวข้อ ภาพรวมของโรคพืชตระกูลแตงและการจัดการดูแลในแปลงผลิต

ดร. อรวรรณ หิমানันโต

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ร่วมบรรยายในหัวข้อ เทคโนโลยีการตรวจวินิจฉัยเชื้อก่อโรคในพืชตระกูลแตงโดยใช้ Immunochromatographic strip test

คุณพิชยรินทร์ ธนะสมบุญ

บริษัท อัดัมส์ เอ็นเตอร์ไพรเซส จำกัด

ร่วมบรรยายในหัวข้อ โปรแกรมแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการโรคในแปลงผลิต: กรณีศึกษาจากบริษัทเมล็ดพันธุ์

คุณวชิรพันธุ์ พงษ์สละ

บริษัท Netafim (Thailand)

ร่วมบรรยายในหัวข้อ ระบบน้ำหยดและผลกระทบเกี่ยวกับการจัดการโรคพืช

คุณมณฑล ตันตสุทธิกุล

บริษัท Syngenta Crop Protection

ร่วมบรรยายในหัวข้อ วิธีการพ่นสารกำจัดแมลง

คุณณดา สีหะวงษ์

บริษัท Bayer Crop Science

ร่วมบรรยายในหัวข้อ วิธีการประเมินความเสี่ยงของโรคพืชตระกูลแตงในแปลงผลิต

คุณประยูร หล้าสุดตา

บริษัท Hazera Seeds

ร่วมบรรยายและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการประเมินความเสี่ยงของโรคพืชตระกูลแตงในแปลงผลิต

ผู้เข้าร่วมงานมีโอกาสดักถามผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อต่างๆ รวมถึงได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

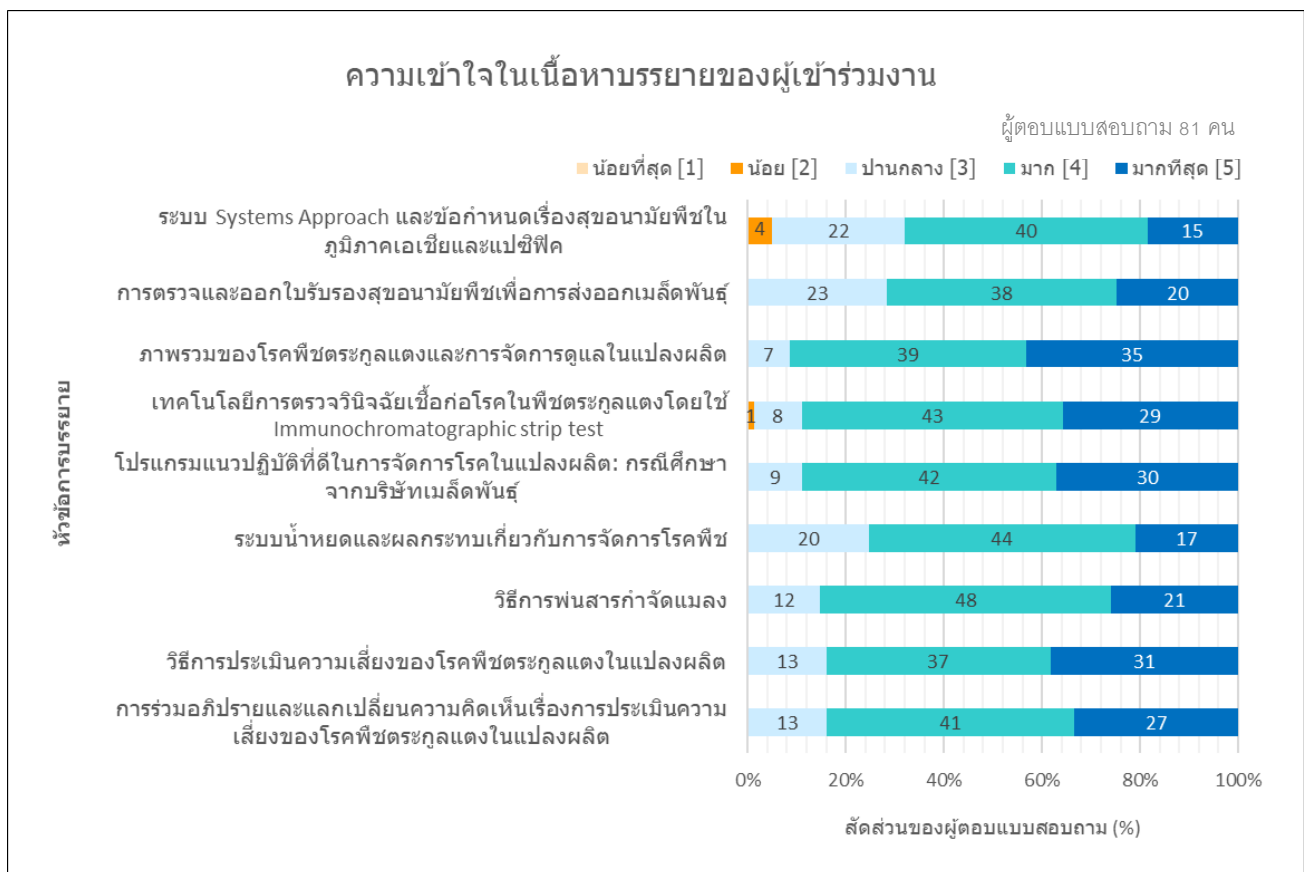

รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นหลังจบงาน (Post Survey Report)

สมาคมเมล็ดพันธุ์พืชภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APSA) ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินความเข้าใจของผู้เข้าร่วมงานในหัวข้อการบรรยายหัวข้อต่างๆ รวมถึงความพึงพอใจในการจัดงานการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการโรคพืชตระกูลแตง โดยสอบถามระดับความเข้าใจ (Level of understanding) และระดับความพึงพอใจ (Level of satisfaction) ทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด [1] , น้อย [2], ปานกลาง [3], มาก [4] และมากที่สุด [5] ตามลำดับ รวมถึงให้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทั้งนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 81 คน

1. ผลสำรวจความเข้าใจในเนื้อหาบรรยาย

ผลการสำรวจพบว่า ผู้เข้าร่วมงานมีความเข้าใจในหัวข้อบรรยายหัวข้อต่างๆ เป็นอย่างดี โดยเฉลี่ยเกินกว่า 80% ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในระดับมากถึงมากที่สุด

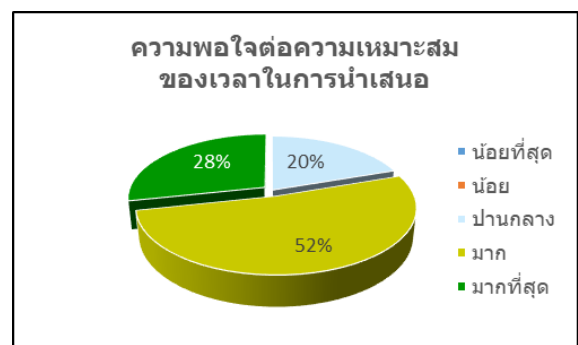
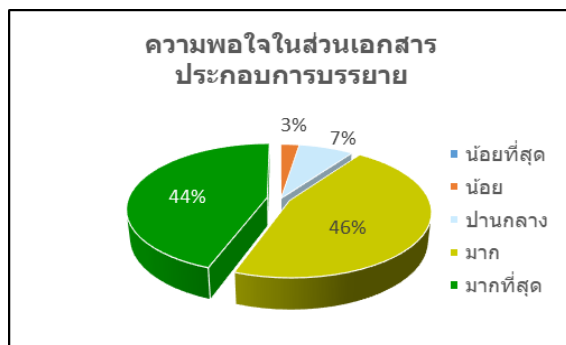
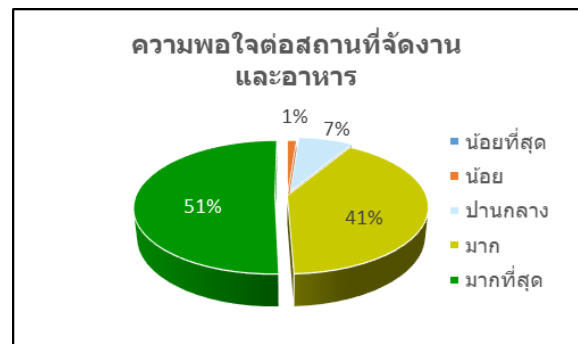
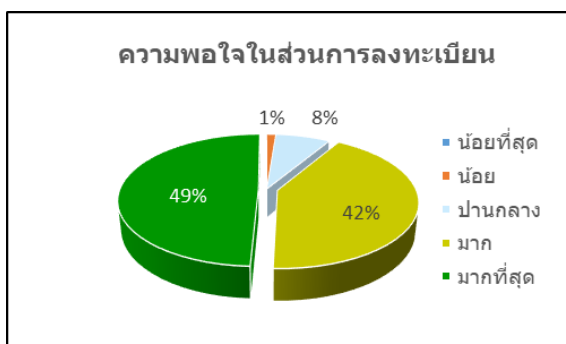

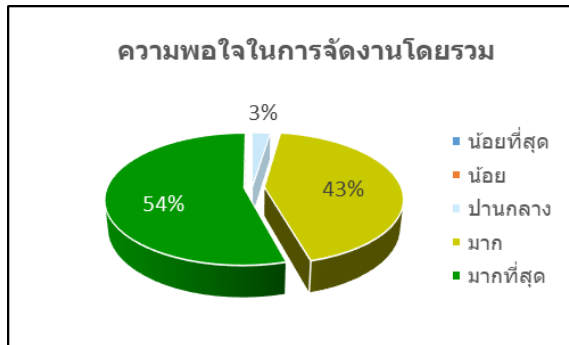
ตัวอย่างข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของหัวข้อการบรรยาย

- เนื้อหาค่อนข้างดี น่าสนใจ กระชับ วิทยากรถ่ายทอดความรู้ได้ดี ควรจะมีการจัดอัปเดตข้อมูลกันต่อเนื่อง
- เพิ่มเวลาในเนื้อหาให้มากขึ้น ระยะเวลาในการบรรยายโรคพืชน้อยเกินไป เนื้อหาค่อนข้างมาก
- ควรเพิ่มเติมรายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติ
- Systems Approach ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ควรมีการยกตัวอย่างการเริ่มต้นใช้งานในประเทศไทยให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น และเพิ่มเติมการเลือกใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ควรมีการอบรม workshop (แบบลงมือทำจริง)
- ปรับเนื้อหาที่เข้าใจง่ายขึ้น ลดข้อมูลหรือศัพท์เทคนิคลง เน้นการนำระบบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงและสอดคล้องกับการจัดการโรคพืช
- เนื้อหาเพียงพอ แต่อาจจะตามไม่ค่อยทันเนื่องจากเวลาค่อนข้างจำกัด และไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานโดยตรงจึงทำให้ตามได้ช้า
- ลงรายละเอียดในกระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอน ยกตัวอย่างเป็น case study

2. ผลสำรวจความพึงพอใจในการจัดงาน

ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงานต่อการจัดเตรียมงานในส่วนต่างๆ ได้แก่ การลงทะเบียน สถานที่จัดงาน อาหาร เอกสารการบรรยาย พบว่าเกินกว่า 90% ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในงานครั้งนี้มากถึงมากที่สุด และในส่วนของเวลาในการนำเสนอ ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นว่าควรเพิ่มระยะเวลาให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะข้างต้น

ทั้งนี้ โดยเฉลี่ย 97% ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจในการจัดงานโดยรวมในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

ตัวอย่างข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของงานจัดงาน

- ควรมีรูปแบบการสัมมนาออนไลน์ร่วมกับการสัมมนาแบบ onsite
- พัฒนาการอบรมอย่างต่อเนื่องทุกปี
- เพิ่มเวลาในการบรรยาย เพิ่มวันในการอบรม เพื่อให้ได้รับเนื้อหาที่เพิ่มมากขึ้น
- แจ้งผลการลงทะเบียนให้เร็วกว่านี้ ไม่ควรแจ้งก่อนมีกิจกรรม 7 วัน
- ความชัดและสีของจอโปรเจกเตอร์ ตัวหนังสือบนสไลด์ตัวเล็ก
- แจกเอกสารในแต่ละหัวข้อที่ใช้บรรยาย
- อาจมีกิจกรรมถามตอบระหว่างกันมากขึ้น
- อาจลดหัวข้อการบรรยายและเพิ่มเวลาในการ discussion มากยิ่งขึ้น
- เรื่องของเวลาที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป เนื่องจากทางวิทยากรที่มาให้ความรู้ มีความรู้และประสบการณ์มากแต่ไม่สามารถถ่ายทอดได้มากพอเพราะเวลามีจำกัด จึงควรจะมีเวลาให้วิทยากรได้ถ่ายทอดความรู้มากกว่านี้

แผนการดำเนินงานในอนาคต

จากการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่สมาคมเมลิตพันธ์ุพิชภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (APSA) ร่วมกับสมาคมการค้าเมลิตพันธ์ุไทย และหน่วยงานภาครัฐรวมถึงเอกชนใน 2 ครั้งที่ผ่านมา นับว่าเป็นงานที่ประสบความสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้จัดงานทุกภาคส่วนอย่างยิ่ง โดยข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมงาน ผู้จัดสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป รวมถึงการเรียกร้องของผู้เข้าร่วมงานให้มีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้ออื่นๆ ที่สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง อาทิ เทคนิคการวินิจฉัยโรคในแปลง การจัดการการระบาดของ การตรวจสอบโรคเมลิตพันธ์ุที่สำคัญในการขอยื่นรับรองห้องปฏิบัติการ การจัดการโรคพริกและมะเขือรายชื่อโรคเพื่อการส่งออกและวิธีการตรวจสอบโรคในเมลิต เป็นต้น ซึ่งผู้จัดงานจะใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป